

גם קציעות שלנו

נחלק מהפיכתו של שירות בתי הסוהר לרשות כליאה לאומית, עובר בימים אלה כלא "קציעות" לידי שב"ס ויהיה למתקן הכליאה הגדול ביותר בארצנו

מאת: אורית שטלצר

רציתם רשות כליאה לאומית, אז או-טו-טו... כלא "קציעות" שלנו. בלבו של המדבר, בפתחה של רמת הנגב המערבי, נמצא הכלא. לאלה מאתנו הנוסעים ל"נפחא" - ותרנו על הפנייה שמאלה בצומת טללים והמשיכו לכיוון מעבר ניצנה - שם, על גבעה חשופה, תמצאו אותו. אל תנסו לאתרו במפה, כי הוא אינו מופיע בה, אבל תוכלו למצוא סביבו את שבטה, ניצנה, עוזו ואת גבול מצרים. הכלא מתפרס כמין טירה ענקית, צבוע בצבעי הסוואה, ממש באמצע המדבר. מגדלים מגדלים מתנשאים סביב, ושטחיו הנרחבים עשויים חלקות ובהן מחנות אוהלים ענקיים.

העברת כלא "קציעות" לידי שב"ס הינו השלב השני והעיקרי בקבלת האחריות של שב"ס למתקני הכליאה בכל הארץ, כחלק מהפיכת שירות בתי הסוהר לרשות כליאה לאומית. בפברואר 2005, התרגשנו כשהחל השלב הראשון בתהליך, עם העברת "מגידו תחילה" לידינו. כלא "קציעות", שרבים מאתנו עשו בו מילואים, עבר שני גלגולים במהלך חייו: הכלא נפתח לראשונה בשנת 1988, לאחר פרוץ האינתיפאדה הראשונה, ונסגר עם הסכמי אוסלו ושחרור אסירים ביטחוניים. לאחר שננטש בגרסתו הראשונה, שופץ ושופר בגרסתו השנייה, וכך נפתח מחדש לאחר מבצע 'חומת מגן'.

כיום, שוהים בכלא 2,400 אסירים ביטחוניים, חלק נכבד מהם עצור או שפוט לתקופות מאסר של כמה שנים וכן כ-800 עצורים מנהליים. הכלא מנוהל במתכונת צה"לית באמצעות כ-800 אנשי סגל - רובם חיילים בשירות סדיר וכן אנשי קבע ואנשי מילואים, המתפעלים אותו לפי הנחיות הביטחון של צה"ל. בזמן כתיבת שורות אלה, נערכים גיוסים המוניים של אנשי סגל אלה לשב"ס, מכיוון שבפרגון בלתי רגיל, מרביתם הביעו נכונות גדולה לעבור לשורותינו. חלקם אף ביקש להשתלב בארגון, בעבודה בבתי סוהר אחרים.

שירות בתי הסוהר קיבל לידי את כלא "מגידו" ("מגידו תחילה") לפני שנה בדיוק, כשלב ראשון מתוך ההכרה הלאומית כי סוהרי שב"ס הם המקצועיים ביותר בתחום הכליאה והחזקת

אסירים ועצורים בישראל, וזוהי תמצית משימתם הייעודית. העברת "מגידו" לאחריות שב"ס אופיינה - מעבר לשדרוג הפיזי שכלל הריסת האוהלים המאולתרים ובניית מבני קבע חדישים - גם במעבר לניהול הכלא על פי תפיסת הביטחון של שב"ס. התפיסה הבסיסית בניהול בתי סוהר של אסירים ביטחוניים בשב"ס מבוססת על נוכחות פיזית ומעורבות בתוך אנפי הכליאה, שינוי התפיסה הטריטוריאלית של האסירים והיעדר כלי נשק בתוך בתי הסוהר. ההקפדה הבסיסית על צמצום אמצעים וציוד פיזי המוחזקים בידי האסירים בתוך האגפים, עד למינימום שקובעות פקודות שב"ס, הונהגה אף היא בהצלחה, והליך זה יונהג בעתיד הקרוב גם בכלא "קציעות". טרום קבלת "מגידו", הובהר לאסירים הביטחוניים כי עליהם להוציא מן הכלא, מרצונם, ציוד אסור להחזקה. האסירים הוציאו מאות מכשירי טלפון ניידים, עשרות כרזות ואמצעים נוספים. עשרות פריטים הוצאו

בחיפושים נרחבים שבוצעו בכלא לאחר קבלתו. בשלב זה כבר נענשו האסירים על החזקה אסורה. כלא "קציעות" יהיה מתקן הכליאה הגדול ביותר של שירות בתי הסוהר. האתגר יופקד בידי של דני בן-זקן שעלה לדרגת תג"ד. כאמור, בימים אלה תם תהליך העברתו לידי שב"ס, מונו בו מפקדים חדשים ו...אנו יוצאים יחד לדרך חדשה ומאתגרת, שאחת מהשלכותיה היא גידול דרסטי במספר האסירים בשב"ס - למספר של יותר מ-20,000.

ערב פרוץ האינתיפאדה הראשונה, בשנת 2000, שהו במתקני הכליאה של שב"ס 800 אסירים ביטחוניים. כעבור שש שנים - השנה, כלואים בשב"ס למעלה מ-8,000 אסירים ביטחוניים - פי עשרה!

אם עדיין לא הצלחתם להירגע מחדשה מסעירה זו - מתקן כליאה "עופר", אחרון בתי הסוהר הביטחוניים של צה"ל, יעשה דרכו אלינו בשלב הבא.

עוברים לשורותינו

היערכות גוש דרום לקליטת מאות חיילי חובה מכלא "קציעות" לשורות שב"ס

גוש דרום נערך בצורה אינטנסיבית לקליטת כל חיילי החובה והקבע אשר עומדים לעבור לשירות בתי הסוהר. כחלק מההיערכות, התקיים יום עיון מסודר המיועד לחיולם - עשרות קצינים וסוהרים ממפקדת גוש דרום ירדו לכלא "קציעות" ופתחו שם תחנות מידע, ביצעו בדיקות רפואיות, הונפקו תעודות סוהר ועוד. עד כה, מרבית חיילי החובה ואנשי הקבע אשר שירתו ב"קציעות" כאנשי המשטרה הצבאית - החליטו להשתלב בשורות שב"ס.

כדי להקל על תהליך הקליטה ביום העברת "קציעות" לאחריות שב"ס, הוחל בגוש דרום שלב ראשוני של איתור כ-30 חיילים המשמשים כמדריכי כלואים - המקבילה הרעיונית לסוהרי הביטחון של שב"ס. מפקדת הגוש נערכה לפתיחת קורס בהכשרתם לעבודה בשב"ס, ולשם כך אותרו חיילים המשרתים ב"קציעות" וגרים באזור באר שבע, שהביעו נכונות לעבור לשב"ס. הקורס הראשון נפתח בראשית פברואר ונמשך שבועיים וחצי. מעט אחריו, נפתח קורס שני בו השתתפו 30 חיילים נוספים. תוכני הקורס היו: מקצועות הליבה של שב"ס, סדנאות בנושאי התמודדות שונים, תחומי העשרה, אימונים בשטח, היכרות עם מתקני הכליאה של שב"ס ועוד. הקורס הועבר לחיילים ע"י קצינים בעלי רקע בהדרכה ומומחי תוכן בתחומים השונים. עם תום הקורס יעברו החיילים לשורות שב"ס וילבשו מעתה את המדים הכחולים. קורס שלישי שנפתח ע"י גוש דרום הוא קורס רשמיים, בו משתתפות שבע חיילות מ"קציעות": שתיים מהן משרתות בקבע וחמש הן חיילות חובה. כן משתתפות בקורס ארבע בנות נוספות מיחידות הגוש.